

Міністерство освіти і науки України

Національний університет харчових технологій

**80 МІЖНАРОДНА НАУКОВА
КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ**

*“Наукові здобутки молоді –
вирішенню проблем харчування людства
у XXI столітті”*

Частина 4

10–11 квітня 2014 р.

Київ НУХТ 2014

7. Метафоричні образи в поезії Василя Симоненка

Катерина Ярош, Світлана Яременко

Національний університет харчових технологій

Вступ: Сьогодні ім'я Василя Симоненка – серед класиків української літератури ХХ ст. Та й прижиттєва літературна кар'єра завчасно, у 28-річному віці, померлого митця позначилася чималим громадським резонансом, який таланив не кожному початківцеві. Втім, суспільно-культурні обставини вивели постать Симоненка далеко за межі суто літературного процесу, увівши його, на думку багатьох, до пантеону національних героїв.

Матеріали та методи: Дослідження поетики метафоричних образів у творчості В. Симоненка ведеться на основі його поетичних творів. У роботі використано традиційні методи аналізу літературного твору – зіставний, порівняльний, системний.

Результати: Провідна роль у творенні образної експресивності поетичного тексту належить метафорі. Поетична мова шістдесятників відзначається яскравою, самобутньою образно-метафоричною насиченістю, що є свідченням витонченого чуття слова, вміння знайти найбільш вдалі й доречні засоби для вираження своїх думок, почуттів [1, с. 50].

Метафора – це літературознавче поняття. Метафора – це троп, тобто якийсь образ, заснований на вживанні слів у переносному значенні. Зміст метафори як тропа в тому, щоб підсилювати емоційну виразність мови. Метафора являє собою перенесення властивостей одного предмета на інший за принципом їх подібності.

Особливістю метафор В. Симоненка є їх тісний зв'язок із фольклорними традиціями образотворення, який полягає в антропоморфізації природи, тобто наданні її властивостей, притаманних людині:

І вже задихалося літо,
І зітхали вітри у траві,
І колосся, промінням політі,

Ворушилися, мов живі.
Тільки обрій моргав суворо,
Де тополі, немов списи,
Підняли свої вістря вгору
На сторожі цієї краси [2, с. 50].

У деяких випадках вживання метафор допомагає підсилити іронічність звучання поезії:

І чи прийде під ваші кашкети
блискавицею думка дзвінка:
в космос крешуть ото не ракети,
але пружні цівки молока [2, с. 37].

Метафорою «космос крешуть пружні цівки молока» автор гірко зазначає, що новітні досягнення науки забезпечуються завдяки тяжкій праці сільських жінок-доярок.

Досить широко використовує у своїй творчості В.Симоненко генітивні метафори, які на відміну від розгорнутих, є більш економні, у стислій формі містять глибокий зміст, зберігаючи метафоричну основу:

Тепер крізь обов'язків грати,
Крізь холод порожніх днів
Збагнув, що не вмів шукати
І ждати тебе не вмів [3, с. 10].
...в серці тривога і м'якість,
На серці – думок бинти[3, с. 11].

Висновки: Як бачимо, значення наведених метафор є прозорим і зрозумілим навіть поза контекстом: «бинти думок» означає зосередженість людини на певній проблемі; висловом «грати обов'язків» автор наголошує на тому, що людина часто стає заручницею життєвих клопотів, через які не в змозі помітити щось суттєве і важливе для себе.

Провівши дослідження метафоричних образів в поезії Василя Симоненка, можемо зробити висновок, що присутність метафори у віршах допомагає підсилити образність викладених думок автора.

Література

1. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.: Вища школа, 2003. – 230 с.
2. Ткаченко А. Нерозкрита грань. – Слово і час. – 2010. – №1 – С. 32-43.
3. Гнатенко А. Історія одного запису (про поета В. Симоненка). – Сучасність. – 2012. – №3. – С.7-18.
4. Пальховська О. Українські шістдесятники: філософія бунту. – Сучасність. – 2010. – №4. – С. 22-43.